

Мирјана Бечејски

НУЛТА ДИСЦИПЛИНА ДАНИЛА КИША

Мирјана Бечејски
НУЛТА ДИСЦИПЛИНА ДАНИЛА КИША

Издавач
Институт за српску културу Приштина – Лепосавић

За издавача
Главни и одговорни уредник
Проф. др Драган Танчић

Рецензенти
Академик Радомир В. Ивановић
Др Јасмина Ахметагић, виши научни сарадник
Др Дејан Милутиновић, ванредни професор

Уредник
Др Марија Јефтимијевић Михајловић

Лектура и коректура
Аутор

Прелом и припрема
Миодраг Панић

Штампа
ГИД „Pi-press“, Пирот

Тираж
300

ISBN 978-86-89025-62-0

На четвртој страни корица
Маристела Величковић, *Данило Киш* (Париз, 1981)

Мирјана Бечејски

Нулта дисциплина
Данила Киша

Институт за српску културу Приштина – Лепосавић

Лепосавић 2020

Ова књига представља прерађену докторску дисертацију, која је одбрањена на Филозофском факултету у Нишу 26. 11. 2016. године пред следећом комисијом: др Јован Делић (председник), др Снежана Милосављевић Милић (члан), др Дејан Милутиновић (ментор), др Јасмина Ахметагић (члан), др Јелена Јовановић (члан).

Завршни радови на монографији обављени су у оквиру научноистраживачког рада НИО по Уговору склопљеном са Министарством просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије број 451-03-68/2020-14/200020 од 24. јануара 2020. године.

Објављивање ове књиге суфинансирало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

*Мојој деци:
Кайшарини, Павлу и Милицы*

САДРЖАЈ

Предговор	11
I. УВОД	15
Оквири и хипотезе	15
II. ПРОЛЕГОМЕНА ЗА ТЕОРИЈУ ЕСЕЈА	31
Есеј и његова форма (Поглед на дијахронију)	31
Супстанцијална теорија есеја и Киш као есејист	44
Есејизација као интегративни процес у књижевном делу Данила Киша (Прилог релацијској теорији есеја)	51
Кишова похвала врсти. Есеј и по-етика	51
Есеј и мит. Есема	53
Есејизација и есејизам. „Нулта дисциплина“	56
Есејизација поезије	60
Есејизација романа	64
Есејизација приче и циклизоване збирке прича	68
Есеј и систем: есејизација критике и теоријског промишљања књижевности	72
Есејизација разговора	79
Периодизација есејистике Данила Киша	82
III. ОДБРАНА ПОЕЗИЈЕ (РАНА ЕСЕЈИСТИКА 1957–1971)	87
<i>Сойсџивена соба</i> Данила Киша (Есеји аутобиографског и аутопоетичког карактера)	92
Поезија је „перманентна револуција“ (Огледи о поезији)	105
Против „рашчовечења“ литературе (Есеји посвећени прози)	128
Побуњеник против Божје творевине (Огледи посвећени по-етичким и културолошким темама)	132
Есеји о ликовним уметностима	144
Есејизоване форме: прикази, рецензије, чланци	149
Интервјуи	164

IV. ОДБРАНА ПРОЗЕ (ЗРЕЛА ЕСЕЈИСТИКА 1971–1983)	169
„Заокуйла ме вечни ѝроблем форме...“ (Есеји посвећени (ауто)по-етици)	171
О <i>свейом</i> и <i>ѝрофаном</i> (Културолошки есеји)	201
<i>Књижевносћ је теоријска делайносћ</i> (Есеји посвећени теоријским проблемима прозе)	208
Избор по сродству (Огледи о поезији и превођењу поезије)	224
Аутопоетичка читавања (Есеји посвећени другим уметностима)	235
<i>Доба сумње</i> (Књижевни разговори)	242
V. ЧАС АНАТОМИЈЕ	255
Два Рембрантова „Часа анатомије“ као интермедијални цитати	256
О „чаршијском моралу“ и национализму	261
„Парабаза“ Данила Киша	266
„Скалпел критичке свести“	275
Киш и теорија цитатности	292
О баналности и општим местима (Данило Киш у улози књижевног критичара)	301
Полемички фрагменти	311
VI. ПАРИСКИ ПЕРИОД (ЕСЕЈИСТИКА 1983–1989)	321
<i>Зашћо се ѝише?</i> (Есеји посвећени (ауто)по-етици и културологији)	323
Есеји на средњоевропске теме	336
<i>Чишјајући грује и себе</i> (Есејистички портрети писаца)	351
Поетика <i>оїледања</i> (Есеји посвећени другим уметностима)	366
Живот (и) литература (Разговори)	371
VII. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	379
Осврт на Кишове есејистичке изборе	379
Вредновање Кишове есејистике	387
<i>Нуљиа дисцијлина</i> Данила Киша	393

VIII. ЛИТЕРАТУРА	399
Извори и скраћенице	399
Цитирана литература	400
IX. ПРИЛОЗИ	419
Zero Discipline of Danilo Kiš (<i>Summary</i>)	419
Discipline zéro de Danilo Kiš (<i>Résumé</i>)	427
Белешка о ауторки	435
Регистар имена	437